

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2019. június 17.
(OR. en)

10221/19

COEST 139

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Dátum:	2019. június 17.
Címzett:	a delegációk
Előző dok. sz.:	10101/19
Tárgy:	A Tanács következtetései a Közép-Ázsiára vonatkozó új uniós stratégiáról

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a Tanács (Külügyek) által 2019. június 17-én elfogadott, a Közép-Ázsiára vonatkozó új uniós stratégiáról szóló tanácsi következtetéseket.

A Tanács következtetései a Közép-Ázsiára vonatkozó új uniós stratégiáról

1. A Tanács üdvözli, hogy a Közép-Ázsiára vonatkozó első uniós stratégia 2007-es elfogadása óta szorosabbá váltak az Európai Unió (EU), valamint Kazahsztán, a Kirgiz Köztársaság, Tádzsikisztán, Türkmenisztán és Üzbegisztán közötti kapcsolatok. Ebben a fokozódó egymásrautaltsággal és összekapcsoltsággal jellemzett világban az EU-t és Közép-Ázsiát erőteljes kölcsönös érdekek fűzik össze, és most minden korábbinál közelebb kerültek egymáshoz. A Tanács kiemeli, hogy a Közép-Ázsiában bekövetkezett kedvező fejlemények figyelemreméltó lehetőségeket teremtettek az EU és Közép-Ázsia közötti partnerség előmozdításához.
2. A Tanács jóváhagyja a főképviselő és az Európai Bizottság által készített, „Az EU és Közép-Ázsia: a szorosabb partnerség új lehetőségei” című közös közleményt, amely e tanácsi következtetésekkel együtt új szakpolitikai keretet biztosít az EU és a közép-ázsiai országok közötti párbeszédhez az elkövetkező években.
3. A Tanács hangsúlyozza a Közép-Ázsiára vonatkozó új uniós stratégia érdemi és célorientált végrehajtásának fontosságát, amely értékes lehetőséget kínál az EU és Közép-Ázsia számára ahhoz, hogy a polgáraik kölcsönös javát szolgáló szoros és tartós partnerséget alakítsanak ki. A Tanács felkéri a közép-ázsiai országokat, hogy e cél érdekében működjenek együtt az EU-val.
4. A Tanács üdvözli, hogy az uniós stratégiában új hangsúlyt kapott a reziliencia, a jólét és a regionális együttműködés előmozdítása Közép-Ázsiában.
5. A Tanács újólag megerősíti, hogy elkötelezett egy nagyívű, széles alapokon nyugvó és kölcsönös előnyöket biztosító megerősített partnerségi és együttműködési megállapodásnak a régió érdekelt országaival való megkötése és végrehajtása mellett. Ezek az új generációs megállapodások az EU és Közép-Ázsia közötti kapcsolatok sarokkövét jelentik majd a jövőben is. A Tanács újólag hangsúlyozza, hogy az uniós kapcsolatok hatóköre attól függ, hogy az egyes közép-ázsiai országok mennyire képesek reformokat végrehajtani és megerősíteni a demokráciát, az emberi jogokat, a jogállamiságot és az igazságszolgáltatás függetlenségét, valamint egy szabad piacgazdaság keretében korszerűsíteni és diverzifikálni a gazdaságot, többek között a magánszektor – különösen a kis- és középvállalkozások – támogatása révén.

6. A Tanács emlékeztet arra, hogy az EU elkötelezett a regionális együttműködés támogatása mellett. Bár a közép-ázsiai országok határozzák meg az azt szolgáló legmegfelelőbb struktúrákat és mechanizmusokat, hogy a saját tempójukban tudják előmozdítani a párbeszédet és az együttműködést a régióban, a régióközi párbeszéd és a több országra kiterjedő uniós együttműködési programok elősegítik majd a közép-ázsiai regionális együttműködés előmozdítását.
7. Tudatában annak, hogy a közép-ázsiai országok kulcsszerepet töltenek be egy afgán szerepvállalással és vezetéssel zajló békefolyamatnak és az ország újjáépítésének a támogatásában, valamint az Afganisztánra vonatkozó uniós stratégiával összhangban, a Tanács hangsúlyozza a közép-ázsiai országok és Afganisztán közötti további politikai és gazdasági közeledés annak érdekében történő ösztönzését, hogy együttesen lehessen előmozdítani az inkluzív békefolyamatot és a fenntartható fejlődést. A Közép-Ázsia, Afganisztán és Dél-Ázsia közötti szorosabb összeköttetések központi szerepet töltenek be a szélesebb értelemben vett régió békéje, jóléte és stabilizálása tekintetében.
8. Az uniós stratégia célja, hogy egy nem kizárólagos partnerség alakuljon ki a közép-ázsiai országokkal. Az EU adott esetben továbbra is együtt fog működni nemzetközi szervezetekkel, különösen az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezettel (EBESZ), az ENSZ-szel és az Európa Tanáccsal, valamint harmadik országokkal, amennyiben ez a szélesebb körű részvétel hozzájárulna az EU és az uniós stratégia általános célkitűzéseinek megvalósításához.
9. A Tanács kiemeli, hogy az EU és Közép-Ázsia közötti együttműködés folytatása során a hangsúlyt a közép-ázsiai országok és társadalmak, valamint a régió egésze szuverenitásának és rezilienciájának előmozdítására kell helyezni. Az intézmények elszámoltathatóságának és a korrupció elleni küzdelemnek az előmozdítására, a polgárok biztonságának fokozására, az éghajlatváltozással és a környezetkárosodással való szembeszállásra, a bezárt uránbányák helyzetének rendezésére, valamint a biológiai sokféleség és a vízkészletek megőrzésére irányuló erőfeszítések csak fokozottabb párbeszéd és szorosabb együttműködés révén lehetnek sikeresek. Az EU szorosabb együttműködést szorgalmaz a határokat átlépő vízkészlet-gazdálkodást illetően, és e tekintetben üdvözli az Aral-tó megmentését célzó nemzetközi alap által betöltött szerepet és az ENSZ közép-ázsiai megelőző diplomáciai regionális központjának kezdeményezéseit.

10. A jogállamiságnak, az emberi jogoknak és az alapvető szabadságoknak, ezen belül a véleménynyilvánítás és az egyesülés szabadságának, a civil társadalmi fellépést kibontakoztató környezetnek, az emberijog-védőknek, valamint a nők és a gyermekek jogainak az előmozdítása és védelme, továbbá az ILO-nak a tisztességes globalizációhoz szükséges tisztességes munkáról szóló programjához nyújtott támogatás továbbra is az EU–Közép-Ázsia közötti kapcsolatok központi elemét kell, hogy képezze. Az EU-nak és a közép-ázsiai országoknak a jövőben is elő kell mozdítaniuk a nemek közötti egyenlőséget és cselekedniük kell annak érdekében, továbbá ösztönözniük kell a nőknek a társadalmi és gazdasági életben való részvételét.
11. A Tanács hangsúlyozza, hogy fontos a migrációval és a mobilitással kapcsolatos együttműködés fokozása, különösen a megerősített partnerségi és együttműködési megállapodások keretében, ezenkívül meg kell erősíteni a párbeszédet és ösztönözni kell az olyan közös biztonsági kihívásokkal kapcsolatos folyamatos együttműködést, mint az erőszakos szélsőségeség, a radikalizálódás, a terrorizmus, a kiber- és a hibrid fenyegetések, valamint a tömegpusztító fegyverek és hordozóeszközök elterjedése. A Tanács rámutat a radikalizálódás társadalmi-gazdasági kiváltó okai kezelésének a fontosságára. A Tanács ösztönzi a válságkezeléssel, valamint a biztonsági ágazat irányításával és reformjával kapcsolatos együttműködést. Úgy véli, hogy a régióon belüli – ideértve az afganisztáni – határigazgatással kapcsolatban folytatott további együttműködés kiemelt feladat az EU számára a régióon belüli kereskedelem megkönnyítése, az illegális embercsempészség, illetve kábítószer- és árukereskedelem elleni küzdelem, valamint a migrációs áramlatok kezelése érdekében.
12. A Tanács hangsúlyozza, hogy az EU-nak és a közép-ázsiai országoknak jobban együtt kell működniük a jólétet szolgáló partnerségük előbbre vitele érdekében. Az átfogó kereskedelmi rendelkezéseket is tartalmazó megerősített partnerségi és együttműködési megállapodások megkötésének és végrehajtásának, valamint az egyéb meglévő kereskedelmi eszközök, például az általános preferenciarendszer tényleges alkalmazásának fokoznia kell az EU és a közép-ázsiai országok közötti kereskedelmet és beruházásokat. A megerősített partnerségi és együttműködési megállapodások elő fogják mozdítani a szabályozási konvergenciát, valamint az uniós és nemzetközi standardoknak való megfelelést, javítani fogják a kölcsönös piacra jutást, és hozzá fognak járulni a szellemi tulajdon-jogok és a földrajzi jelzések védelméhez. Fontos, hogy Közép-Ázsiában előmozdítsuk a nyitott, stabil, biztonságos és vonzó üzleti és beruházási környezetet, különösen a vállalkozások közötti párbeszéd révén. A Tanács hangsúlyozza a szolgáltatások további fejlesztésének, az infrastruktúra korszerűsítésének és a mezőgazdasági ágazat előmozdításának a jelentőségét.

13. Elismerve Közép-Ázsiának az Európa és Ázsia közötti összeköttetések előmozdítását szolgáló globális tevékenységekben játszott stratégiai szerepét, és hangsúlyozva, hogy ezeknek az erőfeszítéseknek a régió javát kell szolgálniuk, a Tanács fenntartható, átfogó és szabályokon alapuló összeköttetések előmozdítása érdekében várakozással tekint a közép-ázsiai országokkal folytatott fokozott együttműködés elé. Az Európa és Ázsia közötti összeköttetésekre vonatkozó uniós stratégiával összhangban a Tanács kívánatosnak tartja, hogy adott esetben a fenntartható összeköttetéseket célzó partnerségek jöjjenek létre a közép-ázsiai országokkal annak érdekében, hogy előmozdítsák a minőségi infrastruktúrát, javítsák a gazdasági, társadalmi, költségvetési és környezeti fenntarthatóságot Közép-Ázsiában és Közép-Ázsiával, valamint biztosítsák a zökkenőmentes árutovábbítást. A Tanács támogatja azokat az erőfeszítéseket, amelyek Közép-Ázsiának a keleti partnerség országaival és Afganisztánnak való összekapcsolását célozzák. A Tanács támogatja egyrészt a kiterjesztett transzeurópai közlekedési hálózat és a közép-ázsiai hálózatok összekapcsolására, másrészt a közös energetikai és közlekedési projektek végrehajtásával kapcsolatos közös érdekek előmozdítására irányuló munkát, és ez utóbbi esetében a Fekete-tenger és a Kaszpi-tenger nyújtotta összeköttetési lehetőségeket teljes mértékben ki kell használni. Bár a közlekedés egyre inkább multimodálissá válik, és új lehetőségek nyílnak az Európa és Ázsia közötti meglévő, illetve létrejövő új közlekedési hálózatok fejlesztésére, az észak-déli és a kelet-nyugati vasúti összeköttetések fontos szerepet játszhatnak a jövőben. A Tanács kiemeli a digitális összeköttetések és az e-kormányzás szükségességét. A Tanács hangsúlyozza annak jelentőségét, hogy a Párizsi Megállapodással összhangban hatékony intézkedéseket hozzunk az éghajlatváltozás elleni küzdelem keretében, és támogassuk a régiónak a karbonszegény gazdaságra való átállását. Az EU-nak fokoznia kell a közép-ázsiai országokkal folytatott, azonos feltételeken alapuló együttműködést a megújuló energia és az energiahatékonyság területén, valamint a villamosenergia-hálózatok összekapcsolásának megkönnyítése érdekében. Az emberek közötti kapcsolatok szintén alapvető szerepet fognak betölteni az EU–Közép-Ázsia partnerség fejlesztésében.

14. A Tanács hangsúlyozza, hogy továbbra is támogatást kell nyújtani az oktatáshoz Közép-Ázsiában a fejlődés, a gazdasági diverzifikáció és a tisztességes munkalehetőségek előmozdítása céljából, illetve annak érdekében, hogy megelőzhető legyen a társadalmi kirekesztés és csökkenjen az erőszakos szélsőségekhez vezető radikalizálódás kockázata többek között a fiatalok körében. A Tanács támogatja azokat a reformokat, amelyek célja az oktatás, a felsőoktatás, valamint a szakképzés színvonalának a javítása, valamint amelyek elősegítik a szinergiákat az oktatási rendszerek és a munkaerőpiac, valamint a digitális oktatás között. A Tanács újólal megerősíti, hogy kész továbbfejleszteni a felsőoktatási csereprogramokat, és támogatni e tekintetben a regionális együttműködést és a mobilitást. A Tanács ösztönzi az uniós és a közép-ázsiai felsőoktatási intézmények közötti együttműködést, valamint a hallgatók, a tudományos dolgozók és a kutatók csereprogramjait. Ösztönözni kell az együttműködést a kultúra és a turizmus területén az ezekből származó társadalmi és gazdasági előnyök kiaknázása céljából.
15. Noha több közép-ázsiai országban jelentős mértékű volt a fejlődés, új gazdasági növekedési modellekre, strukturális reformokra, gazdasági diverzifikációra, valamint a társadalmi-gazdasági egyenlőtlenségek csökkentésére van szükség a régióban a fejlődés eredményeinek konszolidálása céljából. A 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend végrehajtása jelentős lehetőségeket teremt arra, hogy közösen lépjünk fel a fenntartható fejlődés érdekében.
16. A Tanács véleménye szerint a Közép-Ázsiára vonatkozó új uniós stratégiának iránymutatással kell szolgálnia a régióknak nyújtott uniós támogatás programozásához – ideértve az Európai Beruházási Bank (EBB) fenntartható beruházásait –, és a jövőbeli együttműködésnek képesnek kell lennie arra, hogy igazodjon a közép-ázsiai országokban végrehajtott reformok új szakaszaihoz. A Tanács hangsúlyozza, hogy a pénzügyi és technikai együttműködés jövőbeli programozása során megfelelő finanszírozást kell biztosítani a stratégia végrehajtásához. A Tanács kiemeli, hogy fontos a Bizottság és a tagállamok kétoldalú és regionális programjai közötti, egymást fokozottan kiegészítő jelleg és szoros összhang, valamint a közös programozás az elért hatás maximalizálásához. Ezzel kapcsolatban a Tanács elismeri az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank fontos szerepét is a régióban.

17. A Tanács felkéri a főképviselőt, hogy még inkább fokozza a közép-ázsiai országokkal folytatott együttműködést a legfontosabb külpolitikai prioritások terén. A Tanács kiemeli azt a hozzájárulást, amelyet Közép-Ázsia tud nyújtani a globális kihívások kezeléséhez. Az éghajlatváltozással kapcsolatos együttműködés keretében a Párizsi Megállapodás teljes körű és eredményes végrehajtására kell törekedni. A szabályokon alapuló világrend iránti közös elkötelezettségüknek megfelelően az EU-nak és a közép-ázsiai országoknak szorosabban együtt kell működniük egymással a multilaterális fórumokon, ideértve az ENSZ-et, az EBESZ-t és a Kereskedelmi Világszervezetet (WTO). Az EU mindenekelőtt továbbra is ösztönözni és megfelelő módon támogatni fogja minden közép-ázsiai ország WTO-csatlakozását.
18. A Tanács az uniós intézmények és a tagállamok közötti határozottabb együttes megközelítés kialakítását ösztönzi a régióval kapcsolatos szerepvállalásukat illetően. A Tanács üdvözli a türkménisztáni uniós képviselő megnyitását.
19. Az EU közép-ázsiai különleges képviselőjének továbbra is összekötő szerepet kell betöltenie a közép-ázsiai országokkal a legmagasabb szinten folytatott párbeszédben és kommunikációban annak érdekében, hogy erősítse az EU hatékonyságát és láthatóságát a régióban.
20. A Tanács hangsúlyozza, hogy az EU és Közép-Ázsia közötti partnerség kiterjed a kormányokon túlra is, és várakozással tekint a civil társadalom minden tekintetben való bevonása elé. A jövőbeli kapcsolatoknak az érdekelt felek széles körének hozzájárulásain kell alapulnia, ideértve a parlamenti képviselőket, a magánszektor, a szellemi műhelyeket, a tudományos élet szereplőit és az ifjúságot is.
21. A Tanács hangsúlyozza, hogy erősíteni kell az EU stratégiai kommunikációját Közép-Ázsiában annak érdekében, hogy mind az EU, mind pedig a stratégia végrehajtása és a régióra nézve belőle származó előnyök láthatóbbá váljanak. Ezzel kapcsolatban a Tanács kiemeli annak fontosságát, hogy a belső és külső nyomástól mentes, független médiához szükséges környezetet alakítsanak ki, valamint az EU-nak az ennek elősegítésében játszott fontos szerepét.
22. A Tanács felkéri a főképviselőt és az Európai Bizottságot, hogy folytassák a közös közleményben foglalt konkrét prioritások végrehajtásával kapcsolatos munkát, szorosan együttműködve a tagállamokkal és a közép-ázsiai partnerországokkal.